

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
Tietotekniikan osasto, Informaatiotekniikan laboratorio
Leila Koivisto, puh. 451 3267, fax 451 3277

VÄITÖSTIEDOTE

15.11.2006

Väittelijä	Tapani Raiko, diplomi-insinööri, tutkija, syntynyt Espoossa 1977
Väitöksen ajankohta	Perjantai 1. joulukuuta 2006 klo 12
Paikka	Teknillinen korkeakoulu, Tietotekniikan talo, sali T1
Vastaväittäjä	Professori Ole Winther, DTU, Tanska
Valvoja	Professori Juha Karhunen, Teknillinen korkeakoulu
Väitöskirjan nimi	Bayesian Inference in Nonlinear and Relational Latent Variable Models Bayesiläinen päättely epälineaarisissa ja rakenteisissa piilomuuttujamalleissa
Väitöskirjan verkko-osoite	http://lib.tkk.fi/Diss/2006/isbn951228510X/
Väitöskirjan ala	Tietotekniikka
Väitöskirjan sisältö	<p>Väitöskirjan aiheena on graafisten mallien laajentaminen ongelmiin, joissa esiintyy mm. epälineaarisia riippuvuussuhteita ja rakenteellisia havaintoja. Graafiset mallit on tärkeä tilastollisen mallintamisen menetelmäperhe, jossa muuttujien väliset suhteet kuvataan graafina ja siihen liitettyinä todennäköisyysmalleina. Yksinkertaisista osista voidaan muodostaa suuriakin kokonaisuuksia tilastolliseen koneoppimiseen. Viime vuosina graafisten mallien tutkimus on lisääntynyt voimakkaasti kun lisääntynyt laskentakapasiteetti on tuonut ne käyttökelpoisiksi monilla sovellusalueilla.</p> <p>Väitöstyö keskittyy menetelmäkehitykseen graafisten mallien laajennuksissa, jotka voidaan jakaa karkeasti kahteen luokkaan. Ensimmäinen luokkaan kuuluvat neuroverkkoja muistuttavat epälineaariset mallit, joissa sovelletaan bayesiläistä variaatio-oppimista ylioppimisen ja laskennallisen vaativuuden välttämiseen. Työssä esitetty kehys tuottaa automaattisesti päivityssäännöt käyttäjän antamalle mallille, tarjoten uusia toimintoja kuten epälineaarisuuksia ja hajonnan mallinnusta. Vastaavia menetelmiä sovelletaan viiallisten tietoaisteiden rekonstruointiin ja dynaamisen systeemin säätöön.</p> <p>Toinen laajennusten luokka käsittelee graafisten mallien käyttöä rakenteellisiin tietoaisteisiin, joissa havainnoilla voi olla vaihteleva sisäinen rakenne ja viittauksia toisiin havaintoihin. Työssä esitellään uusi menetelmä rakenteellisten sekvenssien analysointiin ja sitä sovelletaan mm. proteiinien sekundäärirakenteen luokitteluun. Työssä esitellään myös ensimmäinen graafinen malli rakenteellisten aineistojen epälineaaristen riippuvuussuhteiden analysointiin.</p>
Väittelijän yhteystiedot	Tietotekniikan osasto, Informaatiotekniikan laboratorio Konemiehentie 2, PL 5400, 02015 TKK puh. 050 522 5750 tapani.raiko@tkk.fi http://www.cis.hut.fi/praiiko/